

* - نظرات مختلف در باره پیدایش حکومت :

برخی معتقدند عامل زور و قدرت نقش مهمی در فرمانروایی یک فرد یا گروه بر دیگران دارد. مثال : حکومت های چنگیز و تیمور

برخی دیگر معتقدند که عامل دفاع و حفاظت از اموال و سرزمین متعلق به ساکنان یک منطقه ، نقش مهمی در ایجاد حکومت ها داشته است

برخی نیز می گویند مردم ساکن یک مکان به طور داوطلبانه با هم توافقی می کردند که حکومتی را به وجود بیاورند و اداره ی جامعه ی خود را به دست گروه یا افرادی بسپارند

عده ای معتقدند همان طور که زندگی اجتماعی یک ضرورت است و انسان ها نمی توانند به تنهایی زندگی کنند و نیازهای مادی و معنوی خود را برطرف کنند ، داشتن حکومت برای یک جامعه نیازی اساسی و یک ضرورت است

* - نیاز جامعه به حکومت :

در زندگی اجتماعی نیازهای مشترکی پدید می آید و افرادی که در یک جامعه زندگی می کنند برای تنظیم امور خود به قوانین و مقرراتی نیاز پیدا می کنند . آنها همچنین برای اجرای قوانین و حل اختلافات و جلوگیری از تجاوز افراد به حقوق یکدیگر ، برقراری امنیت و نظم ، تقسیم امور مشترک و ایجاد هماهنگی میان فعالیت های مختلف جامعه ، دفاع از هجوم دشمنان و حفظ سرزمینی که در آن زندگی می کنند و ناگزیرند حکومتی تشکیل دهند و اداره ی امور جامعه را به افرادی بسپارند

* - مهم ترین وظایف حکومت ها :

وضع قوانین و مقررات لازم در امور مختلف و اجرای قوانین

ایجاد هماهنگی بین فعالیت ها و بخش های مختلف

برقراری نظم و امنیت و رسیدگی به اختلافات و شکایت ها

دفاع از کشور و حفظ تمامیت ارضی

تعلیم و تربیت ، حفظ میراث فرهنگی ، سیاست گذاری فرهنگی

مدیریت منابع طبیعی و ثروت هایی که به عموم مردم تعلق دارد

* -نظر اسلام در مورد حق حاکمیت مطلق در جهان :

در جهان بینی توحیدی اسلام، حق حاکمیت مطلق همه ی موجودات و پدیده های جهان فقط از آن خداست. انسان ها و همه ی موجودات دیگر تحت حاکمیت خدا قرار دارند و حکومت حق انحصاری خداوند است و با پیروی از دستورات الهی ، به سوی کمال حرکت می کنند

* - ویژگی های جامعه ای که تحت حاکمیت قوانین الهی است :

استعدادهای انسان ها در پرتو شناخت حق شکوفا می شود. در چنین جامعه ای مالکیت و سلطه ی اقلیتی بر منابع و ثروت ها و امکانات عمومی و ظلم و تبعیض از میان می رود و عدالت حاکم می شود.

* - سوره نساء آیه ۵۹ در باره حق حاکمیت الهی : **ای کسانی که ایمان آورده اید ، فرمان برید از خدا و فرمان برید از رسول و اولیای امور از خودتان و اگر در چیزی ستیزه کردید به خدا و رسولش باز گردید**

* - سوره بقره آیه ۲۵۷ در باره حق حاکمیت الهی : **خداوند ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آورده اند . آنها را از ظلمت ها به سوی نور بیرون می برد . اما کسانی که کافر شدند ، اولیای آنها طاغوت ها هستند که آنها را از نور به سوی ظلمت ها بیرون می برد . آنها اهل آتش اند و همیشه در آن خواهند ماند**

* - از دیدگاه اسلام چه کسانی برای اجرای قوانین شایستگی دارند؟ **فقط آن گروه از مردم شایستگی دارند که هم از این قوانین آگاهی و به آن ایمان داشته باشند و هم از نظر تقوا و عدالت از دیگر مردم بالاتر باشند . در رأس این گروه ، پیامبران الهی و سپس جانشینان آنها یعنی امامان معصوم (ع) قرار دارند و در غیاب آنان افراد صالح و متقی ادامه دهنده ی راه آنها هستند**

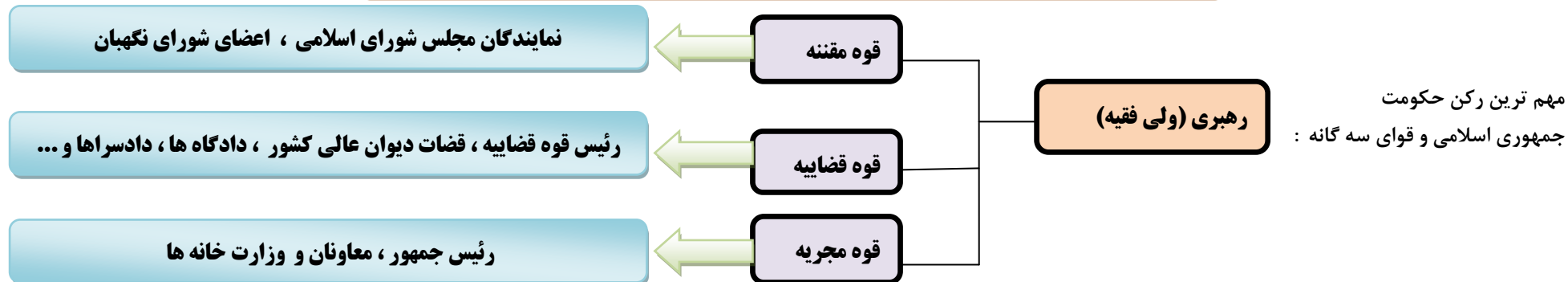
* - چرا حق حاکمیت بر انسان ها از آن خداست ؟ : **زیرا خداوند آفریننده ی انسان و مالک حقیقی این جهان هستی است و از همه ی امور آگاهی دارد**

* - کلمه جمهوری در حکومت جمهوری اسلامی نشانگر : **کلمه جمهوری نشان می دهد که شکل این حکومت ، جمهوری است و در آن حق انتخاب و مشارکت مردم در حکومت به رسمیت شناخته می شود**

* - کلمه اسلامی در حکومت جمهوری اسلامی نشانگر : **یعنی محتوای این حکومت اسلامی است و کشور با اصول و قوانین اسلامی اداره می شود . زمامداران آن نیز باید مومن و معتقد به اسلام و متعهد به اجرای آن باشند**

* - از دیدگاه اسلام ولایت مختص : **از دیدگاه اسلام فقط خدا می تواند بر انسان ها ولایت و حاکمیت داشته باشد . پیامبران و امامان معصوم (ع) نیز از طرف خداوند نمایندگی داشته اند که تا مردم را سرپرستی کنند**

* - در زمان غیبت امام زمان (عج) سرپرستی جامعه ی اسلامی بر عهده ی : **سرپرستی جامعه ی اسلامی بر عهده ی فقیه عادل و با تقوا ، آگاه به زمان ، شجاع ، مدیر و مدبّر است**

تعیین سیاست های کلی نظام و نظارت بر حسن اجرای آنها

فرماندهی کل نیروهای مسلح

عفو یا تخفیف مجازات محکومان در حدود موازین اسلامی

نصب و عزل و قبول استعفاي فقهای شورای نگهبان ، رئیس قوه قضاییه ، رئیس سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران و فرماندهان
نیروهای نظامی ، انتظامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

* - مهم ترین وظایف و اختیارات رهبر جمهوری اسلامی :

از آنجا که نوع حکومت در کشور ما جمهوری اسلامی است و مردم در همه ی شؤون حکومت نقش و مشارکت دارند در قانون اساسی مورد توجه قرار گرفته است

تشکیل شوراهای اسلامی شهر و روستا در قانون اساسی :

شوراهای اسلامی با هدف همکاری مردم برای پیشبرد برنامه های اجتماعی ، فرهنگی ، اقتصادی و عمرانی با توجه به شرایط و مقتضیات هر منطقه از کشور تشکیل می شوند
اعضای این شوراهارا مردم منطقه یا محل انتخاب می کنند

* - هدف از تشکیل شوراهای اسلامی :

روابط متقابلی بین مردم و حکومت پدید می آید

* - وقتی نهاد حکومت در یک جامعه شکل می گیرد

* - منظور از واژه ی "شهروندی" : شهروندی ارتباطی است که افراد را به یک حکومت مشخص پیوند می دهد و در نتیجه برای فرد و حکومت حقوق و تکالیفی ایجاد می شود

وظایف و تکالیف حکومت نسبت به مردم

* - منظور از حقوق شهروندان :

* - حقوق و تکالیف شهروندی چگونه معین می شود؟ قوانین هر کشور به ویژه قانون اساسی آن ، حقوق و تکالیف شهروندی را معین می کند

* - آیا حقوق و تکالیف شهروندی کشورها یکسان است؟ چرا؟ خیر- زیرا حقوق و تکالیف شهروندی هر کشور متناسب با قوانین آن کشور است و قوانین کشورها نیز با یکدیگر متفاوت است

حق برخورداری از رفاه و تأمین اجتماعی

حق برخورداری از عدالت قضایی

حق برخورداری از عدالت قانونی

حقوق فرهنگی

حق مشارکت سیاسی

* - چند مورد از انواع حقوق شهروندی بر پایه ی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران :

* - منظور از عدالت قانونی : عدالت قانونی یعنی این که حکومت در وضع قوانین ، اجرای قوانین و نظارت بر اجرای قوانین بین شهروندان تبعیضی قائل نشود

* - منظور از حق برخورداری از عدالت قضایی : شهروندان حق دادخواهی دارند و هر کس می تواند به این منظور به دادگاه های صالح مراجعه کند . شهروندان حق دارند در همه ی دادگاه ها برای خود وکیل مدافع انتخاب کنند

* - حق برخورداری از رفاه و تأمین اجتماعی : هر شهروند حق دارد به آموزش و و پرورش ، مراکز فرهنگی و ورزشی ، آتش نشانی ، پلیس و نظایر آن دسترسی آسان داشته باشد. شهروندان حق دارند در محیطی پاک و سالم و بدون آلودگی زندگی کنند و از خدمات و امکانات بهداشتی و درمانی مناسب به بهترین وجه برخوردار شوند

* - مشارکت سیاسی : یعنی این که هر شهروند بتواند در امور سیاسی جامعه دخالت کند و در سرنوشت کشور خود نقش داشته باشد

* - مشارکت سیاسی مردم از راه های : شرکت در انتخابات عضویت و همکاری در احزاب و انجمن های سیاسی شرکت در راه پیمایی ها و تظاهرات

* - طبق قانون اساسی مردم چه کسانی را به طور مستقیم و چه کسانی را به طور غیر مستقیم انتخاب می کنند

مستقیم رئیس جمهور نمایندگان مجلس شورای اسلامی اعضای شورای شهر و روستا

غیر مستقیم در انتخاب رهبری ، مردم اعضای مجلس خبرگان رهبری را انتخاب می کنند و به آنها رأی می دهند. سپس اعضای مجلس خبرگان که نمایندگان مردم هستند ، رهبر را انتخاب می کنند

* - برخی از حقوق فرهنگی در قانون اساسی : حمایت از تشکیل خانواده و پاسداری از روابط خانوادگی - حمایت از تعلیم و تربیت شایسته - آزاد بودن استفاده از زبان های قومی و محلی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس در کنار زبان فارسی

* - مهم ترین تکالیف شهروندی : رعایت قانون و مقررات همکاری با دولت پرداخت مالیات و عوارض

دفاع از کشور تجاوز نکردن به منافع عمومی و حقوق دیگران

* - نادیده گرفتن قانون یا سرپیچی از آن : موجب اختلال و هرج و مرج در جامعه می شود

* - جایگاه واقعی قانون در جامعه : قانون وقتی جایگاه واقعی خود را در جامعه پیدا می کند که همه ی افراد ، اعم از کارگزاران و مسئولان و مردم ، آن را رعایت کنند و به آن پایبند باشند

* - مالیات :

مبلغی است که شهروندان بر اساس قانون و به صورت بلا عوض به دولت پرداخت می کنند تا صرف هزینه های عمومی کشور شود

* - عوارض :

مبلغی است که شهروندان در مقابل دریافت خدمتی از دستگاه های اداری و دولتی ، به آنها می پردازند . برای مثال ، پولی که بابت صدور گواهینامه ی رانندگی پرداخت می شود

* - هدف از تشکیل نیروهای نظامی و انتظامی :

تأمین امنیت کشور و حراست از مرزها و حفظ تمامیت ارضی

* - برای حفظ آمادگی دفاعی و ادای تکلیف دفاع از کشور توسط شهروندان با :

عضویت در سازمان بسیج و انجام خدمت سربازی توسط پسران

* - تجاوز نکردن به منافع عمومی و حقوق دیگران بر اساس قانون اساسی :

هیچ کس نمی تواند اعمال حق خویش را وسیله ی اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد . به عبارت دیگر ، شهروندان مجاز نیستند برای استفاده از حقوق خود به منافع عمومی زیان برسانند و حقوق دیگران را ضایع کنند

* - امر به معروف و نهی از منکر در قانون اساسی :

در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر ، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه ای همگانی و متقابل بر عهده ی مردم نسبت به یکدیگر ، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت . شرایط و حدود و کیفیت آن را قانون معین می کند

* - بهره وری : بهره وری یعنی کار درست را با روش درست انجام دهیم (کارایی و اثر بخشی)

* - بهره وری با چه اقداماتی ارتباط دارد : بهره وری با صرفه جویی ، انجام دادن کارها به صورت آگاهانه و عاقلانه ، جلوگیری از زیاده روی و اسراف و اتلاف منابع ، استفاده ی صحیح از امکانات و نعمت های الهی ، کاهش هزینه ها و مانند آن ارتباط دارد

از بین کارهای ممکن ، بهترین کار را انجام دهیم و بهترین هدف را انتخاب کنیم

آن کار را با بهترین روش انجام دهیم و بهترین وسیله را برای رسیدن به هدف انتخاب کنیم

* - کارهایی که برای بهره وری بیشتر باید انجام دهیم :

پیامبر اکرم(ص) فرمود: "خداوند دوست دارد اگر کسی از شما کاری انجام می دهد ، آن را محکم و بی عیب انجام دهد"

امام علی(ع) فرمود: " فردی که به کاری بی اهمیت بپردازد ، امور مهم تر را تباه ساخته است "

* - دو حدیث در باره بهره وری :

تعاون و همیاری در امور کشاورزی

خشک کردن و ذخیره ی محصولات کشاورزی

ذخیره کردن آب در آب انبارها

ابداع و حفرفقات

* - نمونه هایی از تفکر بهره وری در زندگی مردم در روزگار گذشته :

* - نگرش نسبت به بهره وری : بهره وری یک نگرش نسبت به زندگی است . نگرشی که بر اساس آن ، انسان می کوشد هوشمندانه کار کند ، با به کارگیری روش های عاقلانه ، بهتر به اهداف مادی و معنوی خود برسد و بهترین نتیجه را به دست آورد

* - نقش فرهنگ در افزایش بهره وری یک جامعه : اگر بهره وری در فعالیت های مختلف به صورت ارزش در بیاید ، جامعه از نظر مادی و معنوی پیشرفت می کند

* - با توجه به احادیث عوامل موثر در بهره وری :

برنامه ریزی

نظم در کار

تقوا

میانه روی

مشورت

اهمیت دادن به کار

اصلاح عادت های غلط مصرفی

نظم و ترتیب در کارها

استفاده از وقت و زمان

تنظیم جدول بودجه ی اقتصادی

انجام دادن کارها از روی آگاهی

* - چند راهکار مهم برای افزایش بهره وری در زندگی :

* - برای جلوگیری از اتلاف وقت و از دست ندادن زمان : باید برنامه و اولویت بندی مناسب داشته باشیم و از وقت درست استفاده کنیم

* - صرفه جویی : صرفه جویی کم مصرف کردن نیست بلکه مصرف درست و به اندازه است . برای مثال برخی خانواده ها در خرید مایحتاج زندگی یا برگزاری مهمانی ها و تهیه غذا اسراف یا زیاده روی می کنند

* - انجام دادن کارها از روی آگاهی باعث افزایش بهره وری : با کسب دانش و مهارت لازم برای هر کار، بازدهی کار ما بیشتر می شود و کمتر اشتباه می کنیم . همچنین برخی از مواد و وسایل به دلیل ناآگاهی افراد ، از روش های درست نگه داری می کنیم

* - منظور از تنظیم جدول بودجه اقتصادی : تنظیم جدولی که در آن درآمدها و هزینه های (دخل و خرج) ماهانه افراد یا خانواده نوشته می شود و همکاری بین اعضای خانواده نیز از راهکارهای کمک به بهره وری است

* - منظور از فعالیت اقتصادی : هر جامعه ای برای ادامه زندگی و رفع نیازهای خود ناگزیر است از منابع طبیعی استفاده کند و ابزار و وسایل مورد نیاز خود را تولید کند . به این کار فعالیت اقتصادی گفته می شود

* - شکل گیری رابطه ی اقتصادی بین افراد : افراد در فعالیت های تولید ، توزیع و مصرف ، به طور مداوم با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند و به این ترتیب ، نوعی از روابط انسانی ، یعنی رابطه اقتصادی بین افراد شکل می گیرد

* - رابطه ی اقتصادی با چه هدفی : با هدف تولید ، توزیع و مصرف کالاها و خدمات پدید می آید و حقوق و مقرراتی نیز بر آن حاکم می شود

* - پیدایش سازمان ها و موسسات بانکی و پولی : در چرخه تولید ، توزیع و مصرف "پول و شکل های مختلف آن " به عنوان واسطه بین بخش ها ارتباط برقرار می کند . بر همین اساس ، سازمان ها و موسسات بانکی و پولی در جامعه به وجود می آیند

* - منظور از نهاد اقتصاد : مجموعه فعالیت ها و روابطی که حول تولید و توزیع و مصرف کالاها و خدمات و بر اساس قواعد و مقررات خاص در یک جامعه شکل می گیرد ، هاد اقتصاد را به وجود می آورد

* - برای افزایش بهره وری اقتصادی : باید بهره وری را در تولید و توزیع افزایش دهیم و الگوی مصرف را نیز عقلانی کنیم

* - افزایش بهره وری در تولید ، یا توزیع یک کالا : باید در نهاده ها یا فرایند ها تغییرات مطلوبی به وجود بیاوریم

نیروی کار (مدیر ، متخصصان ، کارکنان ، کارگران و)

منابع طبیعی ، معدن ، مواد خام و انرژی و ...

سایر هزینه ها (مالیات ، تحقیقات و ...)

سرمایه (پول ، زمین ، کارخانه ، تجهیزات و ماشین آلات ، ساختمان)

* - منظور از نهاده ها یا ورودی ها :

* - جایگاه تولید در اسلام : از منظر اسلام اقتصاد و تولید وسیله اند نه هدف در واقع ، تولید وسیله ای است که انسان از طریق آن نیازهای ضروری خود را رفع می کند و به مسائل مهم تر می پردازد

* - سیاست دو گانه کشورهای قدرتمند صنعتی در بهره برداری از طبیعت و منابع طبیعی:

کشورهای صنعتی امروز سعی می کنند از طبیعت و منابع طبیعی خود محافظت کنند اما با تبلیغات و تحت تأثیر قرار دادن مردم دیگر کشورها ، مصرف گرایی را که موجب تخریب محیط زیست می شود ، تشویق می کنند

* - در دنیای امروز تولید با هدف:

کسب سود بیشتر انجام می گیرد و سودجویان می پندارند بشر باید بر طبیعت غلبه کند و هر گونه دخل و تصرفی در آن مجاز است

* - چرا افزایش تولید به هر روش و به هر قیمتی مجاز نیست:

زیرا افزایش تولید و فعالیت های اقتصادی اگر به محیط زیست لطمه بزند با اصول بهره وری سازگار نیست ، - نابودی و تخریب طبیعت ، خود هزینه های مجدد و مشکلات جبران ناپذیری برای ما به وجود می آورد

* - بهره وری سبز به چه چیز تأکید می کند:

بهره وری سبز به افزایش بهره وری همراه با حفظ محیط زیست تأکید می کند

* - منظور از بهره وری سبز:

یعنی استفاده از ابزارها ، روش ها و فناوری های مختلف به طوری که تأثیرات مضر و منفی فعالیت های صنعتی و اقتصادی بر محیط زیست به حداقل ممکن برسد

* - وضعیت بهره وری در کشور ما:

وضعیت چندان مطلوبی ندارد - همه ما موظفیم با برنامه ریزی صحیح ، نگرش بهره وری را در همه ی امور و فعالیت های بخش های مختلف اقتصادی (کشاورزی ، صنعت و خدمات) ترویج کنیم و به کار بگیریم

* - وظیفه ی سازمان ملی بهره وری ایران:

در زمینه ی وضعیت بهره وری و چگونگی راه های افزایش آن در بخش های مختلف اقتصادی کشور مطالعه ، سیاست گذاری و نظارت می کند

* - منظور از اقتصاد مقاومتی:

یعنی در شرایط سخت بتوانیم کمترین اتلاف هزینه را داشته باشیم ، روی پای خود بایستیم ، از تولید ملی حمایت کنیم ، از اسراف پرهیزیم و از منابع و امکانات حداکثر استفاده را بکنیم

* - محور اصلی اقتصاد مقاومتی: **بهره وری** است .